

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om hälsovården inom försvarsmakten**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Kommandörens för ett truppförband rätt att få uppgifter som gäller en person som genomgår hälsokontroll och som visar, att personen i fråga har nedsatt hälsa i något avseende och att detta inverkar på skötseln av tjänsteuppgifterna, baserar sig inom försvarsmakten på den stående anvisningen för huvudstabens hälsovårdsavdelning.

Enligt lagen om patientens ställning och

rättigheter skall om rätten att erhålla information stadgas genom lag. I denna proposition föreslås att till lagen om hälsovården inom försvarsmakten fogas ett stadgande om hemlighållande av journalhandlingar och utlämnande av uppgifter som ingår i dem.

Lagen avses träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

De allmänna stadgandena om hälsovårdspersonalens tystnadsplikt gäller i regel också inom den militära organisationen. Den militära personalens tjänsteduglighet kontrolleras årligen och tjänstedugligheten i fråga om dem för vars hälsovård försvarsmakten ansvarar kontrolleras efter inträde i tjänst, i syfte att fastställa om de anställda är i stånd att sköta sina uppgifter även under fysiskt och psykiskt ansträngande förhållanden på så sätt, att individens eller truppens tjänstgöringssäkerhet inte äventyras. Kommandören för truppförbandet måste av den anledningen känna till de underlydandes förutsättningar vad hälsan beträffar att utföra sina uppgifter.

Den rätt till information som kommandören för truppförbandet har gäller uttryckligen sådana uppgifter av vilka det framgår om en person som innehar en militär tjänst eller för vars hälsovård försvarsmakten ansvarar har nedsatt hälsa i något avseende och som följd därav inte kan fullgöra sina uppgifter, inklusive de för honom planerade krigstida uppgifterna.

Kommandören är skyldig att hemlighålla de uppgifter som han erhållit.

Enligt 17 § lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/94) är en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården skyldig att hemlighålla en enskild persons eller familjs hemlighet som han har fått kännedom om på grund av sin ställning eller uppgift.

Lagen om patientens ställning och rättigheter (785/92) tillämpas också på hälsovården inom försvarsmakten. Om sekretessbelagda uppgifter i journalhandlingarna stadgas i 13 § 1 mom. i lagen. Utan hinder av skyldigheten att hemlighålla uppgifterna i journalhandlingarna är det enligt 13 § 3 mom. tillåtet att lämna uppgifter som ingår i journalhandlingarna till domstolar, andra myndigheter eller sammanslutningar som har lagstadgad rätt att få sådana uppgifter. Enligt lagrummet i fråga är det sålunda möjligt att ge avkall på sekretessen i fråga om journalhandlingarna i det fall att rätten att erhålla sådana uppgifter är lagstadgad.

I lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/87) ingår inte några stadganden om rätten

att få tillgång till uppgifter som bör hemlighållas. Den rätt som kommandören för ett truppförband har att få sådana uppgifter om en person som genomgår hälsokontroll enligt vilka det kan konstateras att personen i fråga har nedsatt hälsa i något avseende och att detta inverkar på skötseln av tjänsteuppgifterna baserar sig däremot på den stående anvisningen för huvudstabens hälsovårdsavdelning angående den militära personalens hälsokontroller.

I samband med behandlingen av en klagan har biträdande justitieombudsmannen fäst försvarsministeriets uppmärksamhet vid den nivå på vilken bestämmelserna om överlämnande av patientuppgifter som gäller försvarsmaktens personal regleras. Biträdande justitieombudsmannen har anfört att om saken bör stadgas på lagnivå och inte, som för närvarande, i huvudstabens stående anvisning.

Med anledning av det som anförts ovan och eftersom 13 § 3 mom. lagen om patientens ställning och rättigheter förutsätter att om överlämnande av patientuppgifter stadgas på lagnivå föreslås att till lagen om hälsovården inom försvarsmakten fogas stadganden om saken. Kommandören för truppförbandet eller kommandören för en motsvarande förvaltningsenhet eller motsvarande förman har enligt förslaget rätt att få tillgång till uppgifterna i fråga både när det gäller den militära personalen och dem för vars hälsovård försvarsmakten ansvarar. Dessutom bör chefen för en grundenhet och de kommissioner med

uppgift att besiktiga värnpliktiga som avses i 66 § förordningen angående tillämpning av värnpliktslagen kunna få uppgifterna i fråga när det gäller värnpliktiga som är underställda dem och för vars hälsovård försvarsmakten ansvarar.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionen har inte några ekonomiska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag inom försvarsministeriet. Utlåtanden om saken har erhållits från social- och hälsovårdsministeriet, staben för gränsbevakningsväsendet och huvudstaben. De synpunkter som förts fram i utlåtandena har beaktats vid beredningen av propositionen.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om hälsovården inom försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 20 mars 1987 om hälsovården inom försvarsmakten (322/87) en ny 9 a och 9 b § som följer:

9 a §

Om skyldigheten att hemlighålla uppgifter i journalhandlingar som avses i denna lag gäller vad som stadgas i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/92) och lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/94).

9 b §

Om en läkare vid en granskning som gäller tjänsteduglighet, en hälsokontroll för arbetsplacering eller någon annan hälsokontroll konstaterar att en person för vars hälsovård försvarsmakten ansvarar eller som tjänstgör i en militär tjänst har nedsatt hälsa i något avseende och att detta inverkar på hans tjänsteduglighetsklass, säkerheten i samband med tjänstgöringen eller förmågan att sköta tjänstgörings- eller tjänsteuppgifterna, skall läkaren utan hinder av stadgandena i de lagar som nämns i 9 a §, utan dröjsmål tillstålla den militära myndighet som saken gäller ett utlåtande om slutsatserna av hälsokontrollen. Här

avsedd militär myndighet är kommandören för truppförbandet eller den ledande förmannen för en annan motsvarande förvaltningsenhet.

Ett utlåtande om de begränsningar vad skötseln av tjänstgöringsuppgifterna beträffar som vid hälsokontrollen har konstaterats i fråga om en person för vars hälsovård försvarsmakten ansvarar skall tillställas också chefen för grundenheten. I fråga om dem som tjänstgör med stöd av värnpliktslagen kan de uppgifter som avses ovan sändas också till en sådan kommission som avses i 66 § förordningen angående tillämpning av värnpliktslagen (63/51).

De ovan nämnda militära myndigheterna får inte utan skriftligt tillstånd av personen i fråga för utomstående röja sådana uppgifter om hans hälsotillstånd som är sekretessbelagda och som myndigheten på grundval av sin ställning eller uppgift fått kännedom om.

Denna lag träder i kraft den 1995.

Helsingfors den 2 juni 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Försvarsminister *Anneli Taina*

